



IL-QORTI TAL-APPELL KRIMINALI

Onor. Imħallef Dr. Aaron M. Bugeja M.A. (Law), LL.D. (melit)

Illum il-15 ta' Settembru 2020

Appell numru 11 tal-2020

Il-Pulizija

vs.

Tarquin VELLA

Il-Qorti :

1. Dan huwa appell minn sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Magistrati (Malta) nhar is-27 ta' Jannar 2020 fil-konfront ta' Tarquin VELLA, karta tal-identità bin-numru 405690M fejn gie mixli talli għax-xahar ta' Novembru 2018:

1. Naqas li jagħti lil Roxanne Brignoli, is-somma, iffissata minn dik il-Qorti jew stipulata fil-kuntratt bħala manteniment għal uliedu u/jew martu, fi żmien hmistax-il jum minn dak il-jum li fih, skont l-ordni jew dak il-kuntratt kellha tithallas is-somma (Kap 9 Artiklu 338 (z)).

2. Permezz tas-sentenza aktar 'il fuq imsemmija, il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali, wara li rat l-imputazzjoni miġjuba kontra l-appellant, kif ukoll wara li qieset l-ammissjoni volontarja u inkondizzjonata tal-imputat appellant, debitament imtennija, u wara li rat l-Artikoli 7, 12 u 338(z), tal-Kapitolu IX tal-Liġijiet ta' Malta, sabet lill-imputat hati tal-imputazzjoni miġjuba kontra tiegħu, u kkundannatu għal xaharejn (2) detenzjoni.

3. Illi Tarquin VELLA appella minn din is-sentenza fejn talab li s-sentenza hawn fuq imsemmija tiġi konfermata f'dik il-parti fejn huwa ġie misjub hati iżda li tiġi mħassra f'dik il-parti fejn erogat il-piena ta' xaharejn prigunerija u minflok dil-piena tiġi mibdula b'piena aktar idoneja għaċ-ċirkostanzi tal-każ, u dan wara li ppremetta li n-nuqqas tiegħu li jhallas il-manteniment ma kienx b'xi kapriċċ jew biex jipprova jaħrab mill-obbligi tiegħu iżda għax kien imqanqal purament miċ-ċirkostanzi partikolari li kien għaddej minnhom. Huwa kien intenzjonat li jsib xogħol u li jħares l-obbligi tiegħu iżda dan il-fatt ma setgħax iwettqu in kwantu huwa kien taht detenzjoni u ma thallitlux l-opportunita li jagħmel dan. Huwa qies li s-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati kienet eżagerata u r-rizultat tagħha kien li huwa kien prekluz milli jhallas il-manteniment u dan kien qiegħed ikollu effett negattiv fuq uliedu minuri.

Ikkunsidrat : -

4. Illi l-appellant jinstab mixli bil-ksur kontravvenzjonali regolat taht l-artikolu 388(z) tal-Kodiċi Kriminali u li jinqara kif ġej:

Huwa hati ta' kontravvenzjoni kontra l-ordni pubbliku, kull min -

meta hekk ordnat minn xi qorti jew hekk marbut b'kuntratt jonqos li jagħti lil xi persuna, is-somma ffissata minn dik il-qorti jew stipulata fil-kuntratt bħala manteniment għal dik il-persuna fi żmien hmistax-il jum minn dak il-jum li fih, skont dik l-ordni jew dak il-kuntratt, ikollha tithallas dik is-somma:

Iżda, minkejja kull dispożizzjoni ohra ta'dan il-Kodiċi, l-azzjoni kriminali għal reat taht dan il-paragrafu taqa' bi preskrizzjoni bl-għeluq ta'sitt xhur:

Iżda wkoll meta l-hati jkun reċidiv f'kontravvenzjoni taht dan il-paragrafu l-hati jista jehel piena ta' detenzjoni ta' mhux iżjed minn tliet xhur jew multa ta' mhux iżjed minn mitejn euro jew prigunerija għal żmien mhux iżjed minn xahrejn;

5. Illi skond il-ġurisprudenza Maltija, il-ksur tal-artikolu 388(z) tal-Kodiċi Kriminali jitqies bħala reat kontra l-ordni pubbliku.

6. Illi in sostenn ta' dawn il-kunsiderazzjonijiet hemm is-sentenza fl-ismijiet *Il-Pulizija vs Marco Attard* fejn din il-Qorti diversament ippreseduta rriteniet is-segwenti:

Għal finijiet ta' kawza penali meta l-imputazzjoni tipotizza r-reat kontravvenzjonali fil-paragrafu (z) tal-Artikolu 338 tal-Kap.9, hu rrilevanti meta giet intavolata l-kawza ta' separazzjoni jew jekk intalbitx o meno proroga tad-digriet originali; galadarba l-ordni kontenut f' dak id-Digriet ma kienx gie espressament revokat jew altrimenti mibdul mill-istess Sekond' Awla jew mill-Prim' Awla (u salv il-prova ta' rikonciljazzjoni jew ta' dikjarazzjoni ta' Qorti ohra kompetenti li dak id-digriet jew dak l-ordni

kien null¹⁾ l-ordni ghall-hlas tal-manteniment jibqa' validu ghall-finijiet u effetti kollha tal-artikolu 338(z) tal-Kodici Kriminali.²

7. In oltre skond is-sentenza fl-ismijiet *Il-Pulizija vs. Publius Said* din il-Qorti diversament ippreseduta sostniet:

L-ordnijiet tal-Qrati, bhad-digriet tas-Sekond' Awla li jiffissa l-manteniment pendente lite, jridu jigu osservati skrupolozament u minghajr tfettieq u kavillar zejzed, inkella facilment f'kawzi, fejn ikun hemm element qawwi ta' pika bejn il-mizzewgin dwar kull haga possibbli w immaginabbli, il-Qorti ta' gurdizzjoni kriminali tigi ridotta f' Qorti ta' appell mid-digrieti tal-Qrati Civili. Ir-rimedju ta' min ikun ihossu aggravat b' xi digriet tal-Qrati Civili kemm dwar alimenti kif ukoll dwar access mhux li jiehu l-ligi b'idejh, imma li jirrikorri lill-istess Qorti li tkun emanat id-digriet jew ordni relattiv u jitlob revoka, varjazzjoni jew aggrament tieghu biex jittiehed kont ta' xi kambjament fis-sitwazzjoni.

Sakemm id-digriet jigi varjat jew revokat, dan ghandu jigi osservat.

Ghall-finijiet tal-imsemmi art. 338(z) hu bizzejjed li l-Prosekuzzjoni tipprova :-

1. li nghata ordni minn Qorti ghall-hlas ta' manteniment;
2. li dak il-manteniment ma thallasx fi zmien hmistax (15) il-jum minn dak il-jum li fih skond l-ordni, kellha tithallas is-somma."

Ikun jispetta umbaghad lill-akkuzat li jipprova, jekk irid, u fuq bazi ta' probabbilita' li dak l-ordni kien gie revokat jew mibdul jew dikjarat null mill-Qorti kompetenti jew li kienet saret rikonciljazzjoni.³

Ghall-finijiet ta' kawza penali meta l-imputazzjoni tipotizza r-reat kontravenzjonali fil-paragrafu (z) tal-Artikolu 338 tal-Kap.9, hu rrilevanti meta giet intavolata l-kawza ta' separazzjoni jew jekk intalbitx o meno proroga tad-digriet originali; galadarba l-ordni kontenut f' dak id-Digriet ma kienx gie espressament revokat jew altrimenti mibdul mill-istess Sekond' Awla jew mill-Prim' Awla (u salv il-prova ta' rikonciljazzjoni jew ta' dikjarazzjoni ta' Qorti ohra kompetenti li dak id-digriet jew dak l-ordni

¹ Enfazi tal-Qorti.

² Deciża minn din il-Qorti preseduta mill-Imhalled Joseph Galea Debono nhar l-1 ta' Marzu 2004.

³ Enfazi tal-Qorti.

kien null) l-ordni għall-hlas tal-manteniment jibqa' validu għall-finijiet u effetti kollha tal-artikolu 338(z) tal-Kodici Kriminali.⁴

Ikkunsidrat: -

8. Illi dan l-appell huwa limitat għall-piena li giet imposta mill-Qorti tal-Maġistrati stante li l-appellant kien ammetta htijietu quddiemha. Huwa appell iffukat fuq il-*quantum* tal-piena li giet erogata fil-konfront tal-appellant. Issa l-gustifikazzjoni tal-piena fl-eżercizzju tad-Dritt Penali modern hija pernjata fuq tliet principji kardinali u tiffoka fuq tliet effetti principali, jiġifieri l-effett :

(a) Retributtiv;

(b) Preventiv; u

(c) Riedukattiv jew rijabilitattiv tal-piena

9. L-aspett retributtiv tal-piena huwa, skont il-gurista Francesco Carnelutti, dak li jservi biex jirristabilixxi moralment is-sitwazzjoni għal kif kienet qabel ma sehhet il-hsara bil-kommissjoni tar-reat. Il-hati jrid jagħmel tajjeb għall-azzjoni vjolattiva tad-dritt penali kommessa minnu u li tkun kisret il-paċi u trankwillita' soċjali.

10. L-aspett preventiv tal-piena huwa dak li jrid jassigura li l-piena tkun strument li bih, grazzi għal biza li s-sanzjoni li tkun tista' tingħata

⁴ Deċiża minn din il-Qorti preseduta mill-Imhalled Joseph Galea Debono nhar id-9 ta' Lulju 2003. Ara wkoll *Il-Pulizija vs. Charles Gauci* deċiża nhar is-17 t'Ottubru 2002 minn din il-Qorti preseduta mill-Imhalled Joseph Galea Debono.

toħloq f' mohħ il-persuni, b' mod li dak li jkun jerga jaħsibha darbtejn qabel ma jikkommetti reat. Fi kliem ieħor, minħabba l-biża li teħel il-piena, persuna tiġi mgeġhela tixtarr sew il-konsegwenzi t'egħmilha **qabel** ma twettaq l-att kriminuz.

11. L-effett preventiv għalhekk huwa dupliċi : wieħed ta' natura ġenerali u l-ieħor ta' natura speċjali. L-effett preventiv ġenerali huwa dak li bis-saħħa tal-liġi penali li tistabilixxi l-piena, l-kollektivita tiġi kemm jista' jkun miżmuma milli tikkommetti reati minħabba l-biża li tinkorri fil-piena jekk tinstab haġja. Aktar ma dik il-piena tiġi applikata fil-prattika, aktar dak l-effett preventiv ġenerali jkun laħaq il-mira tiegħu. L-aspett preventiv speċjali huwa dak li japplika għall-hati innifsu, li jkun esperjenza fuqu personali l-effetti tal-piena, b' mod li darb'ohra jerga jaħsibha sew qabel ma jagħzel li jikser il-Liġi. Jekk il-kollektivita tiflef din il-biża mill-piena minħabba li l-Liġi penali tibda' titnaqqar fil-kwalita jew kwantita tal-piena jew inkella minħabba li l-pieni ma jiġux applikati bir-rigrosita dovuta għall-fattispecie tal-każ, allura ma jkun hemm xejn li jġieghel lill-kollektivita milli tiddeżisti għax jekk tiddelinkwi mingħajr konsegwenza jew b'konsegwenza żgħira, isir konvenjenti għall-kollektivita' li tiddelinkwi. Dan iwassal għal proliferazzjoni ta' delinkwenza b'konsegwenzi nefasti għall-interessi tal-istess kollektivita'. Il-kollektivita' allura teħtieġ li l-piena jkollha aspekt preventiv li jkun effettiv u effikaċi meħtieġ għall-eżistenza paċifika tal-istess kollektivita. Altrimenti, il-kollass.

12. Finalment hemm l-aspett riedukattiv u rijabilitattiv tal-piena, li tikkoncentra mhux daqstant fuq l-aspett tal-ħtija specifika tal-ħati u li għaliha tkun immirata l-azzjoni repressiva tal-piena, daqskemm fuq l-aspett ta' trattament terapewtiku individwali, immirat lejn ir-rijabilitazzjoni tal-ħati. Dan l-aspett rijabilitattiv huwa kruċjali għall-kollektivita in kwantu jgħin lill-ħati jgħaddi minn proċess ta' riforma tiegħu innifsu biex jgħinu jinqata' mir-raġunijiet u l-kundizzjonijiet li jkunu wasluh biex jiddelinkwi, billi jagħraf iqum fuq saqajh, billi jibni ħajtu mill-ġdid u ma jibqax aktar ta' theddida għas-soċjeta bħal meta kien fil-mument meta jkun iddelinkwa.

13. F'dan il-kuntest il-piena għandu jkollha effetti riedukattivi u korrezzjonali fuq il-ħati. Izda aktar minn hekk il-ħati għandu jkollu dawk l-istrutturi maħsuba mill-Istat biex ikun jista' jwettaq dan il-perkors rijabilitattiv u jiġi mgħejjun itejjeb l-imġieba tiegħu b' mod li għalhekk ikun jista' jerga jiġi reintegrat fis-soċjeta, billi jiġi riedukat, imhegġeġ jiżviluppa t-talenti u l-abbiltajiet tiegħu, inkoraġġit jaħdem biex ikollu biex jerga jibni ħajtu, jkollu biex jgħix diċenti, ma jkollux għalfejn jiddelinkwi u jkollu wkoll minn fejn għad-danni li jkun ikkawża b'egħmilu. F'dan is-sens allura l-Carnelutti jtenni li l-piena hija distinta mill-kastig, għalkemm għandha effikaċja repressiva.

14. F'appelli ta' dan il-generu, il-ġurisprudenza Maltija hija ċara kristall. Fis-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali, kolleġjalment komposta, fl-ismijiet *Ir-Repubblika ta' Malta vs.*

Serag F. H. Ben Abid deciza nhar 1-4 ta' Dicembru 2003, intqal is-segwenti : -

Issa fit-termini tal-gurisprudenza ormai kostanti tal-Qrati taghna, meta jkun hemm ammissjoni huwa xi ffit jew wisq odjuz appell minn piena sakemm din tirrientra fil-limiti li tipprefiggi l-ligi. Dan huwa hekk peress illi min jammetti jkun qieghed jassumi r-responsabilita` tad-decizjoni li jkun ha u jirrimetti ruhu ghal kull decizjoni dwar piena li l-Qorti tkun tista' tasal ghalha. Naturalment dan ma jfissirx li din il-Qorti u Qrati ohra ta' appell ma jidhlux f'ezami akkurat tac-cirkostanzi kollha biex jaraw jekk il-piena nflitta kenitx eccessiva jew le. Mhuwiex normali pero`, li tigi disturbata d-diskrezzjoni ta' l-ewwel Qorti jekk il-piena nflitta tkun tidhol fil-parametri tal-ligi u ma jkun hemm xejn x'jindika li kellha tkun inqas minn dik li tkun inghatat.

15.F'dawn il-proceduri t'appell mill-piena ghalhekk, il-Qorti trid tara jekk il-Qorti tal-Magistrati setghetx legalment u ragonevolment tasal ghal dik il-piena fis-sens li tistharreg jekk il-piena inflitta minnha kienetx skont il-kwalita u kwantita stabbiliti mill-Ligi, jew jekk kienetx zbaljata fil-principju jew kienetx manifestament ecessiva.

16.Kif gie mistqarr mill-Qorti tal-Appell Kriminali (Superjuri) fil-kawza fl-ismijiet *The Republic of Malta vs. Kandemir Meryem Nilgum and Kucuk Melek* deciza nhar il-25 t'Awissu 2005 :

It is clear that the first Court took into account all the mitigating as well as the aggravating circumstances of the case, and therefore the punishment awarded is neither wrong in principle nor manifestly excessive, even when taking into account the second and third grounds of appeal of appellant Melek. As is stated in Blackstone's Criminal Practice 2004 (supra):

"The phrase 'wrong in principle or manifestly excessive' has traditionally been accepted as encapsulating the Court of Appeal's general approach. It conveys the idea that the Court of Appeal will not interfere merely because the Crown Court sentence is above that which their lordships as individuals would have imposed. The appellant must be able to show that

the way he was dealt with was outside the broad range of penalties or other dispositions appropriate to the case. Thus in Nuttall (1908) 1 Cr App R 180, Channell J said, 'This court will...be reluctant to interfere with sentences which do not seem to it to be wrong in principle, though they may appear heavy to individual judges' (emphasis added). Similarly, in Gumbs (1926) 19 Cr App R 74, Lord Hewart CJ stated: '...that this court never interferes with the discretion of the court below merely on the ground that this court might have passed a somewhat different sentence; for this court to revise a sentence there must be some error in principle.'" Both Channell J in Nuttall and Lord Hewart CJ in Gumbs use the phrase 'wrong in principle'. In more recent cases too numerous to mention, the Court of Appeal has used (either additionally or alternatively to 'wrong in principle') words to the effect that the sentence was 'excessive' or 'manifestly excessive'. This does not, however, cast any doubt on Channell J's dictum that a sentence will not be reduced merely because it was on the severe side - an appeal will succeed only if the sentence was excessive in the sense of being outside the appropriate range for the offence and offender in question, as opposed to being merely more than the Court of Appeal itself would have passed."²

This is also the position that has been consistently taken by this Court, both in its superior as well as in its inferior jurisdiction.

17. Mill-banda l-oħra din il-Qorti trid tagħmel l-evalwazzjoni tagħha dwar jekk il-Qorti tal-Maġistrati applikatx piena li kienet manifestament eċċessiva meta wieħed jieħu kont ukoll tal-aspetti retributtivi u preventivi tas-sentenza emessa minnha. Kif intqal aktar il-fuq fl-appell *Kandemir* u li gie wkoll imbagħad ribadit fl-appell superjuri *Ir-Repubblika ta' Malta vs. Marco Zarb*, deċiża nhar il-15 ta' Diċembru 2005, din il-Qorti bħala Qorti ta' appell ma tid-disturbax is-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-ewwel istanza sempliċiment għaliex kienet tippreskrivi piena li kienet għola minn dik li din il-Qorti kif komposta kienet kieku tagħti kieku kienet hi li qegħda teroga l-piena. Biex l-appell jirnexxi, kien meħtieġ li l-appellant juri li l-piena mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati kienet toħroġ barra mill-parametri tal-piena jew mizuri applikabbli għall-

każ. Din il-Qorti ma tinterferix ma pjeni li ma jkunux jidhru li huma żbaljati fil-prinċipju, għalkemm ikunu jidhru li huma pjeni horox għal xi Ġudikanti. Biex pjena mogħtija minn Qorti tal-Ewwel Istanza tkun tista' tiġi mibdula jrid jiġi pruvat li kien hemm xi żball fil-prinċipju wara l-emanazzjoni ta' dik il-pjena. Il-Qorti tal-Appell Kriminali fl-Ingilterra żviluppat ukoll il-kunċett ta' sindakabilita tal-pjena tal-Qorti tal-Ewwel Istanza fil-każ li din tkun eċċessiva jew manifestament eċċessiva. Biss dan ma jfissirx li sempliċiment għax sentenza tkun tidher li hija fuq in-naħa aktar severa din tkun tissodisfa dan it-test tal-eċċessivita jew eċċessivita manifesta. Anzi dik il-Qorti ttenni li appell fuq tali pjena jkun jista' jiġi milqugħ jekk jirriżulta li s-sentenza tkun barra l-parametri tal-pjena li tkun applikabbli :

- a. għall-offiża in kwistjoni u
- b. għaċ-ċirkostanzi tal-ħati

u mhux għaliex tkun pjena li tkun għola minn dik li kieku l-Qorti tal-Appell kienet teroga għall-każ in kwistjoni. Dawn il-prinċipji ġew ukoll imħadnin minn din il-Qorti, kolleġjalment komposta fis-sentenza *Ir-Repubblika ta' Malta vs Carmen Butler et* deċiża nhar is-26 ta' Frar 2009 fejn ġie mistqarr ukoll is-segwent i :

8. Fil-verita`, dawn il-prinċipji huma rifless tal-prinċipju l-iehor li meta jkun hemm sentenza li tiġi appellata mill-hati, il-Qorti tal-Appell Kriminali, bhala regola, ma tiddesturbax il-pjena erogata mill-ewwel qorti sakemm dik il-pjena ma tkunx manifestament sproorzjonata jew sakemm ma jirriżultax li l-ewwel qorti tkun naqset milli tagħti importanza lil xi aspett partikolari tal-kaz (u anke, possibilment, lil xi cirkostanza sussegwenti għas-sentenza ta' l-ewwel qorti) li kien jincidi b'mod partikolari fuq il-

piena. S'intendi, kif diga` nghan, "sentencing is an art rather than a science" u wiehed ma jistax jippretendi xi precizjoni matematika jew identita` perfetta fit-tqabbil tal-fatti ta' kaz ma' iehor jew tal-piena erogata f'kaz ma' dik erogata f'kaz iehor.

18. Il-ġurisprudenza prevalenti f'dan il-kuntest, tgħallem li meta Qorti tiġi biex teroga piena trid tiegħu kont taċ-ċirkostanzi kollha li jsawru l-każ, jiġifieri dawk tal-vitmi, l-interessi tal-komunita kollha kemm hi, kif ukoll dawk tal-ħati. F'dan is-sens, kemm il-ġurisprudenza lokali kif ukoll dik Ingliża tistabbilixxi li fl-eżercizzju ta' revizzjoni imħolli lilha, il-Qorti tal-Appell Kriminali trid tistħarreg appell fuq il-piena inflitta kemm billi tqis iċ-ċirkostanzi kollha prevalenti li l-Qorti tal-Ewwel Istanza setgħet kienet f'qagħda li tara, kif ukoll, skont kif imsemmi fis-sentenza *Butler* tqis *anke, possibilment, lil xi cirkostanza sussegwenti għas-sentenza ta' l-ewwel qorti*.

19. Illi f'dan il-każ il-piena applikabbli għall-akkużi originarjament miġjuba kontra l-appellant jidhlu fil-parametri tal-piena imposta mill-Qorti tal-Maġistrati.

20. Din il-Qorti pruvat ukoll tfiehem lil Vella li r-reat li ma jhallasx il-manteniment ma jseħx sempliciment għaliex hu ma jhallasx il-manteniment lill-ex tiegħu, iżda minħabba li huwa ma jkunx qiegħed jimxi mal-ordni tal-Qorti. U li l-ordni tal-Qorti ma tistax tiċċajta magħha; għax il-Liġi stess tgħidlek li min ma jimxix mal-ordni tal-Qorti jista' jispiċċa li jkollu jhallas bil-Ħabs. Iżda b'daqshekk, anke jekk jagħmilhom Ħabs, xorta waħda d-dejn tal-manteniment jibqa hemm. Huwa ċirku vizzjuż. Din il-Qorti

spjegatlu li l-mezzi li huwa għandu jieħu kienu daww għudizzjarji, u ebda azzjoni oħra.

21. Din il-Qorti pruvat ukoll tagħti ftit taż-żmien lil Vella biex jipprova jara kif jagħmel u jhallas xi haġa mill-manteniment dovut minnu, biex forsi jkun jista' jgħin il-kawża tiegħu stess. Izda minkejja dan it-tentattiv tal-Qorti, Vella xorta waħda baqa' ma hallas xejn, minkejja d-differimenti li ingħata. B'hekk dil-Qorti l-anqas ma tista' tgħid li skont is-sentenza ta' *Butler*, l-appellant kien *anke, possibilment, lil xi cirkostanza sussegwenti għas-sentenza ta' l-ewwel qorti*, seħħ xi haġa wara li kienet ingħatat is-sentenza tiegħu u li bis-saħħa tagħha din il-Qorti tista' tirriduċilu l-piena inflitta lilu.

Decide

Għal dawn il-motivi, din il-Qorti qegħda tiċhad l-appell u tikkonferma s-sentenza appellata.

Aaron M. Bugeja

Imħallef